

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

2. november 2015

Nyt notat

Situationen i den europæiske stålindustri

1. Resumé

På opfordring fra Storbritannien har det luxembourgiske EU-formandskab indkaldt til et ekstraordinært konkurrenceevnerådsmøde d. 9. november 2015. Formålet med konkurrenceevnerådsmødet er at drøfte den aktuelle krise i den europæiske stålindustri.

Forud for drøftelserne har Storbritannien peget på tre indsatsområder, hvor nye initiativer kan føre til en forbedring i de generelle rammevilkår for stålindustrien i EU og styrke industriens globale konkurrenceevne:

- a. Opdatering af Kommissionens handlingsplan for stålsektoren i EU*
- b. Handelspolitik – hurtigere procedure for at indføre antidumpingtiltag i stålsektoren*
- c. Energi- og klimapolitik – revision af kvotehandelsdirektivet*

Det er regeringens generelle holdning, at europæisk industri har en central rolle at spille i forhold til at skabe vækst og jobs i Europa. Regeringen støtter en moderne og åben europæisk industripolitik, der sikrer bedre horisontale rammevilkår for virksomhederne.

2. Baggrund

På opfordring fra Storbritannien har det luxembourgiske EU-formandskab indkaldt til et ekstraordinært konkurrenceevnerådsmøde d. 9. november 2015. Det primære punkt på dagsordenen er en drøftelse af krisen i den europæiske stålsektor. Formandskabet vurderer, at konkurrenceevnerådet vil være det rette forum for en politisk drøftelse af sagen, da denne rådsformation har ansvar for industripolitikken og den overordnede monitoring af konkurrenceevnen på tværs alle politikområder i EU.

3. Formål og indhold

Formålet med konkurrenceevnerådsmødet er at drøfte den aktuelle krise i den europæiske stålindustri. Storbritannien – der har anmodet om det ekstraordinære konkurrenceevnerådsmøde – er blandt de lande, der er særligt hårdt ramt af krisen i sektoren. I Storbritannien har krisen medført en kraftig reduktion i arbejdsstyrken i stålindustrien. Situationen er særlig akut lige pt., hvor to stålværker i Storbritannien i løbet af oktober annoncerede kraftige nedskæringer i arbejdsstyrken. Annonceringerne vurderes at svare til, at arbejdsstyrken alene i oktober 2015 er faldet med 16 pct.

Ifølge Storbritannien kan baggrunden for denne krise føres tilbage til 2009, hvor et kraftigt fald i efterspørgslen på stål resulterede i en betydelig overkapacitet i Europa. På trods af den gradvise forbedring af økonomien over de seneste år, har en efterfølgende bølge af import af billig stål til Europa, fra andre aktører på verdensmarkedet, gjort krisen i industrien vedvarende og alvorlig.

Storbritannien peger på tre indsatsområder, hvor nye initiativer kan føre til en forbedring i de generelle rammevilkår for stålindustrien i EU og styrke industriens globale konkurrenceevne:

- a. Opdatering af Kommissionens handlingsplan for stålsektoren i EU
- b. Handelspolitik – hurtigere procedure for at indføre antidumpingtiltag i stålsektoren
- c. Energi- og klimapolitik – revision af kvotehandelsdirektivet

a. Kommissionens handlingsplan for stålsektoren i EU

Storbritannien og andre medlemsstater har peget på muligheden for at opdatere eller revidere Kommissionens eksisterende handlingsplan for den europæiske stålindustri i lyset af de seneste års udvikling. Der er dog ikke fremsat konkrete forslag til opdatering eller revision af handlingsplanen.

Den nuværende handlingsplan blev fremsat af Kommissionen den 11. juni 2013. Formålet med handlingsplanen var netop at fremme en stærk og konkurrencedygtig stålsektor gennem forskellige konkrete initiativer:

- Fremme af efterspørgslen efter stål: Kommissionen vil som led i at øge efterspørgslen af stål fremme genopretning af stålforbrugende sektorer, såsom bygge- og anlægssektoren og automobilsektoren.
- Lige vilkår på internationalt niveau: Gennem markedsadgangsstrategien vil Kommissionen arbejde for at sikre rimelig international konkurrence og lige vilkår for den europæiske industri på internationalt niveau.
- Politikker for energi, klima og ressource- og energieffektivitet med henblik på at øge konkurrenceevnen: Kommissionen vil fokusere på overkommelige energipriser og forsyning, klimapoliti-

ske spørgsmål, global sammenlignelighed og stålsektoren som bidragsyder til at nå klima- og ressourceeffektivitetsmål.

- Innovation: Moderne anlæg i EU's stålindustri er ifølge Kommissionen tæt på grænserne for de nuværende teknologiers ydeevne og vil komme til at kæmpe med at opnå yderligere nedbringelser af CO₂-emissionerne, hvis der ikke indføres banebrydende teknologier.
- Den sociale dimension: omstrukturering og kvalifikationsbehov
For at imødekomme omstrukturering og kvalifikationsbehov i forhold til stålindustrien i Europa peger Kommissionen, udover egne tiltag, på tiltag fra medlemslandene og industrien.

b. Handelspolitik - antidumping i stålsektoren

Storbritannien gør opmærksom på, at den europæiske stålindustri udsættes for et stort pres som følge af især kinesisk og russisk prisdumping af stål på det europæiske marked. Storbritannien anfører, at industrien trods forsøg på at omstille sig har haft svært ved at håndtere presset, blandt andet fordi det europæiske stålmarked er meget åbent, og fordi EU har været langsomme om at indføre antidumping-told.

Det skal hertil bemærkes, at EU er en flittig bruger af antidumping-instrumentet i sammenligning med flertallet af vores handelspartnere. Endvidere er en relativt stor andel af EU's antidumping-foreanstaltninger netop indført med henblik på at håndtere dumpet import af stålprodukter. Især stål importeret fra Kina har været og vedbliver at være i fokus.

Nye antidumping-foreanstaltninger på import af stålprodukter er typisk indført på baggrund af klager fra den europæiske stålindustri. Ligeledes er mange antidumping-foreanstaltninger på stål blevet forlænget efter anmodning fra industrien.

Det er korrekt, at EU ofte er længere tid om at indføre antidumping-told end EU's handelspartnere. Det skyldes blandt andet, at EU gennemfører en bredere forudgående undersøgelse, end WTO-reglerne dikterer. Navnlige har det betydning, at man i EU inddrager et bredere hensyn til de europæiske erhvervsinteresser og anvender ekstra kriterier, der skal sikre, at man ikke indfører unødvendigt høje toldsats. Endvidere er beslutningsprocedurerne i EU relativt komplekse, idet Kommissionen har ansvaret for at gennemføre undersøgelse, mens dens forslag skal til afstemning blandt medlemsstaterne.

EU's antidumping-undersøgelser gennemføres typisk over en periode på 15 måneder, hvor tolden ofte indføres efter 9 måneder. EU's antidumping-regler muliggør, at tolden kan indføres hurtigere, men ovenstående

procedure og det generelle hensyn til undersøgelsernes kvalitet vejer i praksis tungere end hensynet til hurtig ageren.

c. Energi- og klimapolitik – revision af kvotehandelsdirektivet

EU's energi- og klimapolitiske rammer har potentielt stor betydning for omkostningseffektiviteten i de relativt energiintensive sektorer såsom stålindustrien.

Kommissionen har den 15. juli 2015 fremlagt forslag til revision af kvotehandelsdirektivet for perioden efter 2020. Forslaget medfører en ændring af loftet over den samlede kvotemængde for at tilpasse direktivet til målsætningerne vedtaget af Det Europæiske Råd i oktober 2014 om interne drivhusgasreduktioner i EU på mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990.

For at opfylde målet på 40 pct. omkostningseffektivt besluttede Det Europæiske Råd, at sektorerne, der er omfattet af kvotehandelsdirektivet, skal reducere udledningerne med 43 pct. i 2030 i forhold til 2005. Forslaget medfører desuden ændringer til fordelingen af den samlede kvotemængde med oprettelsen af en moderniseringsfond (2 pct. af den samlede kvotemængde) og udvidelse af innovationsfonden (NER300) med 400 mio. kvoter.

EU's regler for tildeling af gratiskvoter til beskyttelse af industrien mod udflytning af produktion fra EU (såkaldt CO₂-lækage) ændres væsentligt. Der indføres nye kriterier for beregning af hvilke sektorer, der vurderes som værende i risiko for CO₂-lækage.

Den Europæiske Sammenslutning af Stålkedelfabrikanter (EUROFER) er meget kritiske overfor forslaget, idet man vurderer af de nye regler risikerer at underminere konkurrenceevnen for selv de mest effektive producenter i den europæiske stålindustri. En konsekvensanalyse udarbejdet for EUROFER af konsulenthuset Ecofys viser, at Kommissionens forslag vil medføre 31 mia. euro i direkte og indirekte omkostninger for stålindustrien i perioden 2021 til 2030. Omkring 50 pct. af de direkte og indirekte emissioner ville ikke være omfattet af gratiskvoter eller økonomisk kompensation i 2030, hvilket ifølge konsekvensanalysen udarbejdet for EUROFER forventes at fjerne de fleste avancer i branchen. Det skal dog understreges, at det ikke fremgår klart, hvilke forudsætninger, der er anvendt i konsekvensvurderingen samt, hvorvidt der er taget tilstrækkeligt højde for Kommissionens forslag, blandt andet i forhold til at modvirke en fremtidig korrektionsfaktor.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har i sig selv ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Udmøntning af initiativer på de områder, som drøftelsen omhandler, vil kunne være forbundet med statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Drøftelsen har i sig selv ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes holdninger er ikke kendte.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er overordnet enig i, at europæisk industri har en central rolle at spille i forhold til at skabe vækst og jobs i Europa og støtter målet om, at fremme gode rammevilkår for den europæiske industri og fastholde produktionsarbejdspladser i Europa.

Regeringen støtter en moderne og åben europæisk industripolitik, der fokuserer på europæiske virksomheders adgang til globale værdikæder, smart produktion samt bedre horisontale rammevilkår for europæisk industri, heriblandt små og mellemstore virksomheder.

For så vidt angår de handelspolitiske værktøjer er regeringen generelt skeptiske overfor brugen af antidumping-told, som ofte begrænser hande-

len og pålægger europæiske importører og brugerindustrier ekstraomkostninger. Disse omkostninger påvirker konkurrenceevnen negativt og medfører ofte øgede forbrugerpriser.

Regeringen har i overensstemmelse med disse synspunkter typisk stemt imod indførelsen af antidumping-told på stålprodukter. Stålintusiastens problemer opfattes primært at være forårsaget af andre udfordringer end dumping. Dansk erhvervsliv har generelt støttet den danske politik på området.

Regeringen er skeptisk overfor en stramning af regler og praksis overfor dumpet import, herunder i forhold til stål, hvor det nuværende beskyttelsesniveau anses at være tilstrækkeligt. Regeringen er i den sammenhæng opmærksom på at import af stål kan være med til at sikre europæiske brugere lavere priser og større udbud.

Regeringen er skeptisk overfor tiltag, der skal gøre EU i stand til at agere hurtigere overfor dumping. Det skyldes, at regeringen lægger stor vægt på at bevare kvaliteten i de forudgående undersøgelser, og især at det sikres, at foranstaltninger aldrig indføres i modstrid med bredere erhvervsinteresser eller ved anvendelse af unødvendigt høje toldsatsler. Regeringen finder det ikke realistisk, at disse hensyn kan opretholdes, såfremt undersøgelsesperioderne forkortes.

Regeringen er generelt tilfreds med den eksisterende EU-handlingsplan for stålintustrien og ser ikke noget selvstændigt behov for en opdatering eller revision af handlingsplanen. Det er regeringens holdning, at en eventuel opdatering eller revision af handlingsplanen bør sikre et fortsat fokus på omstilling af industrien til fremstilling af mere innovative stålprodukter og til en mere ressourceeffektiv sektor. I den forbindelse noteres det, at regeringen støtter, at der sikres bedst mulige vilkår for forskning og innovation i stålintustrien.

I forhold til den fremtidige ramme for EU's klima- og energipolitik støtter regeringen kvotehandelsystemet som det centrale instrument til EU's fælles regulering af drivhusgasudledningerne. Regeringen lægger vægt på, at kvotehandelsystemet styrkes gennem strukturelle reformer. Regeringen støtter desuden en smidig administration af kvotehandelsystemet uden unødige administrative omkostninger, der bl.a. kan sikre, at administrationen af Kvoteregistret er sikker og brugervenlig. Regeringen er ved at undersøge Kommissionens forslag nærmere med henblik på at tage stilling til forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.